

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 25 października 2022 r.

FB.III.431.12.2022.AL

**Pan
Adam Raczyński
Wójt Gminy Pakosławice
Reńska Wieś 1
48-314, Pakosławice**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy w Pakosławicach, Reńska Wieś 1, 48-314 Pakosławice (dalej: Gmina).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹,
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie²,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wydatkowania dotacji celowej w 2021 r. z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 1 do 14 września 2021 r.
- 7) Skład zespołu kontrolnego:

Agnieszka Lubasińska, kierownik Oddziału Kontroli w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego – kierownik zespołu kontrolnego,
Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:

Adam Raczyński – Wójt Gminy Pakosławice, stanowisko sprawuje od 21 listopada 2018 r. do nadal (dalej: Wójt).

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz.U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.

- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 2/2021.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2021 r. w formie dotacji celowej w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziale 85230 Pomoc w zakresie dożywiania oraz dziale 801 Oświata i wychowanie, rozdziale 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne, przeznaczone na realizację zadań wynikających z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (dalej: Program).

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność:

- Gminy ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowością,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako pozytywną z nieprawidłowościami,
- Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli jako pozytywną z nieprawidłowościami.

Podstawą oceny pozytywnej w ww. jednostkach było przekazywanie przez Gminę środków dotacji celowej na rachunki podległych jednostek realizujących zadania w ramach Programu bez zbędnej zwłoki, wykorzystanie ich zgodnie z przeznaczeniem oraz terminowe rozliczenie.

Stwierdzone nieprawidłowości w:

- Gminie polegały na braku odrębnej ewidencji księgowej otrzymanych środków dotacji,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej polegały m.in. na braku odrębnej ewidencji księgowej środków własnych przeznaczonych na realizację zadania (moduł 1 i 2) oraz otrzymanych środków dotacji celowej i wydatków dokonywanych z tych środków,
- Zakładzie Obsługi Szkół i Przedszkoli polegały m.in. na braku odrębnej ewidencji księgowej środków (moduł 3) otrzymanych z dotacji celowej oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023⁴ jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵ oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁶.

Program ma charakter modułowy. Składa się z 3 modułów, z których każdy jest kierowany do innego adresata:

- moduł 1 przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży,
- moduł 2 przeznaczony jest dla osób dorosłych,
- moduł 3 przeznaczony jest do organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W zakresie modułów 1 i 2 wsparcie finansowe dla gmin z Programu jest realizowane na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, a w zakresie modułu 3 na podstawie art. 90 u ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁷.

⁴ Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. 2018 r., poz. 1007).

⁵ Dz. U. z 2021, poz. 2268 z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 1082 z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 z późn. zm.

Celem modułu 1 i 2 Programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. W ramach modułów 1 i 2 Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- a) posiłek,
- b) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności,
- c) świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Celem modułu 3 Programu jest wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole. W ramach modułu 3 Program przewiduje następujące działania:

- a) doposażenie i poprawę standardu funkcjonujących stołówek (własna kuchnia i jadalnia) lub doposażenie stołówek, które obecnie nie funkcjonują, tak aby mogły zostać uruchomione, lub stworzenie nowych stołówek;
- b) wsparcie w zakresie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, tzw. jadalni. Wsparcia dla danej szkoły udziela się w ramach tylko jednego działania.

Szczegółowe warunki realizacji modułu 3 Programu określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków⁸.

Ustalono, że w 2021 r. zadania były realizowane w Gminie przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS) - moduł 1 i 2 w zakresie wydawania decyzji administracyjnych, ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości,
- Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli Gminy Pakosławice (dalej: Zakład) - moduł 3 w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości,
- Szkołę Podstawową w Prusinowicach wchodząca w skład Zespołu Szkół w Prusinowicach do 31 sierpnia 2021 r., natomiast od 1 września Szkoła weszła w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice (dalej: Zespół Szkół) - moduł 3 w zakresie dokonywania zakupów oraz opisywania merytorycznego dowodów źródłowych.

1.1. Gmina.

Gmina Pakosławice jest jednostką lokalną samorządu terytorialnego, powołaną dla organizacji życia publicznego. Siedzibą organów Gminy jest Reńska Wieś. Zgodnie z treścią zapisów § 5 statutu⁹ w celu wykonywania swych zadań, Gmina tworzy jednostki organizacyjne. Wójt prowadzi rejestr gminnych jednostek organizacyjnych¹⁰, do których należą:

- Urząd Gminy w Pakosławicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakosławicach,
- Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli w Pakosławicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Pakosławicach,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pakosławicach.

⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 267.

⁹ Załącznik do Uchwały Rady Gminy Pakosławice nr VIII/28/03 z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie Statutu Gminy Pakosławice.

¹⁰ Rejestr jednostek organizacyjnych Gminy Pakosławice na 31.12.2021 r.

Zakres działania i zadania, zasady funkcjonowania, organizację Urzędu Gminy w Pakosławicach określa regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem¹¹ Wójta Gminy Pakosławice. Urząd jest jednostką budżetową Gminy i stanowi aparat pomocniczy Wójta oraz innych organów funkcjonujących w strukturze Gminy.

Politykę rachunkowości, w tym zakładowy plan kont wprowadzono Zarządzeniem¹² Wójta, w której ujęto wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe oraz opis używanego systemu informatycznego. Instrukcję obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych wprowadzono jako załącznik nr 7 Zarządzeniem¹³ Wójta, w której określono jednolite zasady sporządzania, obiegu, sprawowania kontroli, przechowywania i archiwizowania dokumentów księgowych.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych używano program komputerowy Budżet Win/SQL firmy xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z Legionowa.

W okresie objętym kontrolą dokumentacja określająca politykę rachunkowości Gminy spełniała wymagania art. 10 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości¹⁴.

Ustalono, że księgi rachunkowe są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urządzenia księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

Całością spraw budżetowo - finansowych, tj. prowadzeniem rachunkowości Gminy zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz planowaniem budżetu, w okresie objętym kontrolą kierowała Skarbnik Gminy, która wykonuje zadania głównego księgowego budżetu Gminy. Kontrola wykazała, że obowiązki i odpowiedzialność Skarbnika w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodnie z treścią art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych określają zapisy § 24 ust. 2 pkt 16 regulaminu organizacyjnego Gminy.

1.2. GOPS.

GOPS jest samodzielną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa gminy Pakosławice. Zgodnie z zapisami statutu wprowadzonego Uchwałą¹⁵ Rady Gminy w Pakosławicach, GOPS realizuje m.in. zadania w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami gminy, własne oraz zleczone z zakresu administracji rządowej nałożone ustawami albo wykonywane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego, organami administracji rządowej i samorządowej lub innymi podmiotami. Terenem działania ośrodka jest Gmina Pakosławice, a celem działalności m.in. zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz doprowadzenie ich do integracji ze środowiskiem, doprowadzenie do pełnego usamodzielnienia osób i rodzin, ograniczanie skali oraz następstw zjawiska przemocy w rodzinie.

Szczegółowe zasady pracy GOPS oraz strukturę organizacyjną, określa regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem¹⁶ Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach (dalej: Kierownik GOPS).

¹¹ Zarządzenie nr 139/15 Wójta Gminy Pakosławice z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Pakosławice.

¹² Zarządzenie nr 189/13 Wójta Gminy Pakosławice z dnia 2 stycznia 2013 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości oraz instrukcji regulujących gospodarkę finansową Gminy Pakosławice. Ostatnia zmiana Zarządzenie nr 150/20 z 10 kwietnia 2020 r.

¹³ Zarządzenie nr 189/13 Wójta Gminy Pakosławice z dnia 2 stycznia 2013 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości oraz instrukcji regulujących gospodarkę finansową Gminy Pakosławice.

¹⁴ Dz.U. z 2021 r., poz. 217.

¹⁵ Uchwała nr X/103/19 Rady Gminy Pakosławice z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach.

¹⁶ Zarządzenie nr 1/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach.

W okresie objętym kontrolą dokumentacja określająca politykę rachunkowości GOPS została wprowadzona Zarządzeniem¹⁷ Kierownika jednostki oraz spełniała wymagania w art. 10 ustawy o rachunkowości.

Ponadto jednostka posiadała wprowadzoną Zarządzeniem¹⁸ instrukcję obiegu i kontroli dokumentów księgowych. Instrukcja ustala jednolite zasady sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów w GOPS.

W 2021 r. księgi rachunkowe były prowadzone z wykorzystaniem programu „Księgowość budżetowa” firmy xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z Legionowa.

Ustalono, że księgi rachunkowe są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urzędnika księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

Kierownik GOPS w kontrolowanym okresie posiadała upoważnienie udzielone Zarządzeniem¹⁹ Wójta do wydawania decyzji administracyjnych należących do właściwości gminy w sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Całością spraw budżetowo - finansowych, tj. prowadzeniem rachunkowości GOPS zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzaniem sprawozdań finansowych oraz planowaniem budżetu w okresie objętym kontrolą kierowała Główna księgowa.

Kontrola wykazała, że kierownik jednostki powierzył jej obowiązki i odpowiedzialność w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodnie z treścią art. 54 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o finansach publicznych w formie odrębnego dokumentu wprowadzonego Zarządzeniem²⁰ Kierownika GOPS.

1.3. Zakład.

W ramach modułu 3 dofinansowanie otrzymała Szkoła Podstawowa w Prusinowicach wchodząca w skład Zespołu Szkół.

Ustalono, że Rada Gminy Pakosławice podjęła Uchwałę nr XX/176/16 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostek budżetowych Gminy Pakosławice i ustanowiła Zakład, w rozumieniu art. 10 b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²¹.

Jednostkami obsługiwanymi przez jednostkę obsługującą były:

- 1) Zespół Szkół w Prusinowicach w którego skład wchodziły:
 - Przedszkole w Prusinowicach, ul. Szkolna 9,
 - Szkoła Podstawowa w Prusinowicach, ul. Szkolna 9,
 - Publiczne Gimnazjum im. ks. Josefa Holzmana w Pakosławicach, Pakosławice 2a;
- 2) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Goszowicach w którego skład wchodziły:
 - Szkoła Podstawowa im. J. Brzechwy w Goszowicach,
 - Publiczne Przedszkole we Frączkowie.

Podczas kontroli ustalono, że w Uchwale nr XX/176/16 z dnia 26 października 2016 r. w § 3 wpisano nieprawidłową nazwę jednostki obsługiwanej:

- jest Zespół Szkolno-Przedszkolny Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Prusinowicach,

¹⁷ Zarządzenie nr 3/11 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach z dnia 5 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady (polityki) rachunkowości.

¹⁸ Zarządzenie nr 4/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach z dnia 5 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pakosławicach.

¹⁹ Zarządzenie nr 26/19 Wójta Gminy Pakosławice z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie udzielenia upoważnień dla kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy w Pakosławicach.

²⁰ Zarządzenie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławicach z dnia 4 lipca 2013 roku w sprawie zasad wydawania i rejestracji upoważnień w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pakosławicach.

²¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.

- powinno być Zespół Szkół w Prusinowicach. Nazwa ta wynika z załącznika do Uchwały Nr XIX/116/12 Rady Gminy Pakosławice z dnia 22 maja 2012 r. pn. Zmiana aktu założycielskiego Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Prusinowicach Przedszkola i Szkoły Podstawowej w Prusinowicach.

Wójt wyjaśnił, że cyt. (...) W § 3 uchwały nr XX/176/16 Rady Gminy Pakosławice z dnia 26 października 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostek budżetowych Gminy Pakosławice przez pomyłkę została wpisana poprzednia nazwa Zespołu Szkół w Prusinowicach czyli Zespół Szkolno-Przedszkolny Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Prusinowicach. Do 31.08.2012 r. zespół nosił nazwę: Zespół Szkolno-Przedszkolny Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Prusinowicach. Po włączeniu w skład zespołu Publicznego Gimnazjum im. ks. Josefa Holzmana w Pakosławicach, uchwałą Nr XIX/116/12 zmieniono akt założycielski Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Przedszkola i Szkoły Podstawowej w Prusinowicach, w którym zmieniono nazwę na Zespół Szkół w Prusinowicach.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 1-3,169-171]

Jednostka obsługująca realizowała zadania wynikające ze statutu Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Gminy Pakosławice²², w tym w całości obowiązki w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych i obsługi finansowo-księgowej ww. Zespołów Szkolno-Przedszkolnych (§ 4 Uchwały nr XX/176/16). Jednostka obsługująca zapewniła jednostkom obsługiwany realizację zadań głównego księgowego przez osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 54 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Wójt Zarządzeniem nr 224/16 z 1 września 2016 r. powierzył pełnienie obowiązków Kierownika Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Gminy Pakosławice Panu xxxx (dalej: p.o. Kierownika Zakładu).

Ustalono, że Uchwałą nr XXVIII/216/21 Rady Gminy Pakosławice z dnia 30 listopada 2021 r. zmieniającą uchwałę nr XX/176/16 z dnia 26 października 2016 r.²³ w wyniku wcześniej podjętych uchwał reorganizacyjnych istniejące wcześniej zespoły zostały przekształcone w jeden zespół o nazwie Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice, w którego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa w Prusinowicach z siedzibą w Prusinowicach ul. Szkolna 9,
- Szkoła Filialna w Goszowicach Szkoła Podstawowa w Prusinowicach z siedzibą Goszowice 5,
- Przedszkole w Prusinowicach z siedzibą w Prusinowicach ul. Szkolna 9,
- Publiczne Przedszkole we Frączkowie z siedzibą Frączków 2.

Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 września 2021 r.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała dokumentacja określająca politykę rachunkowości Zakładu wprowadzona Zarządzeniem nr 2/2012 Kierownika Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Gminy Pakosławice z 20 lutego 2012 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 6/2008 z dnia 22 grudnia 2008 r., zmieniającego zarządzenie nr 3/2010 z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości oraz instrukcji regulujących gospodarkę finansową Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Gminy Pakosławice wraz z późniejszymi zmianami, w której ustalono m.in.:

- sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zakładowy plan kont oraz zasady klasyfikacji zdarzeń,
- metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.

Przyjęta polityka rachunkowości spełniała wymagania art. 10 ustawy o rachunkowości.

²² Uchwała nr XX/177/16 Rady Gminy Pakosławice z dnia 26 października 2016 r. obowiązująca do 29 listopada 2021 r., Uchwała nr XXVIII/217/21 Rady Gminy Pakosławice z dnia 30 listopada 2021 r.

²³ Uchwała nr XXVIII/216/21 Rady Gminy Pakosławice z dnia 30 listopada 2021 r. zmieniająca uchwałę nr XX/176/16 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostek budżetowych Gminy Pakosławice.

W dokumencie tym ustalono również elementy kontroli operacji finansowo-gospodarczych, zasady podziału obowiązków pomiędzy pracowników odnośnie sprawdzania i zatwierdzania dowodów do realizacji.

Ponadto zawarto porozumienie nr 1/2012 z 3 września 2012 r. pomiędzy Zakładem, a Zespołem Szkół w Prusinowicach, w którym uregulowano zakres obowiązków dotyczących rachunkowości Szkół powierzonych Zakładowi przez Dyrektora Szkoły, w tym obiegu i ewidencjonowania dokumentów.

Ustalono, że Dyrektor Zespołu Szkół w Prusinowicach²⁴ (dalej: Dyrektor):

- powierzył 1 lipca 2020 r. Głównej Księgowej Zespołu Szkół w Prusinowicach Pani xxxxxxj obowiązki i odpowiedzialność na podstawie art. 54 ust. 1 pkt 1, 2, 3 ustawy o finansach publicznych,
- posiadał z 3 września 2012 r. pełnomocnictwo Wójta wydane na podstawie m.in. art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zaciągania zobowiązań w imieniu Gminy, do składania oświadczeń woli.

Po przeprowadzonych zmianach organizacyjnych wyżej opisanych:

- zawarto nowe porozumienie nr 1/2021 z 1 września 2021 r.;
- Wójt 1 września 2021 r. wydał pełnomocnictwo Panu xxxxxx Dyrektorowi Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice;
- Dyrektor Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice 1 września 2021 r. powierzył obowiązki i odpowiedzialność Głównej księgowej Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice Pani xxxxxxxxxxxx.

W 2021 r. księgi rachunkowe były prowadzone z wykorzystaniem programu „Księgowość budżetowa” firmy xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z Legionowa.

Ustalono, że księgi rachunkowe są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urzędu księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

2. Realizacja zadania w ramach modułu 1 i 2.

Na podstawie informacji Kierownika GOPS sporządzonej na potrzeby kontroli ustalono, że przy realizacji zadań korzystano z programu POMOST w zakresie wprowadzania dokumentacji (wnioski, wywiady środowiskowe, decyzje, listy wypłat) oraz systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) w zakresie sporządzania zapotrzebowań i sprawozdań do jednostki.

[akta kontroli str. 4]

2.1. Plan finansowy i zmiany.

Ustalono, że Wojewoda Opolski pismem z 23 października 2020 r. znak FB.I.3110.15.2020.ML poinformował Wójta o planowanej kwocie dotacji celowej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 r. dla jednostek samorządu terytorialnego w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziale 85230 Pomoc w zakresie dożywiania, § 2030 Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin(związków gmin, związków powiatowo-gminnych) w wysokości 58 000,00 zł. Dotacja celowa, przeznaczona była na realizację zadań wynikających z modułów 1 i 2 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

²⁴ Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Dyrektorem: Zespołu Szkół w Prusinowicach do 31 sierpnia 2021 r., Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice od 1 września 2021 r. był Pan xxxxxxxx, któremu powierzono stanowisko na podstawie Zarządzenia nr 314/17 Wójta Gminy Pakosławice z dnia 10 lipca 2017 r., na okres od dnia 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2022 r.

Uchwałą nr XX/160/20 Rady Gminy Pakosławice z 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Pakosławice na 2021 r.:

1. wprowadzono po stronie dochodów budżetowych w dziale 852, rozdziale 85230 w § 2030 kwotę 58 000,00 zł,
2. wprowadzono po stronie wydatków budżetowych kwotę 92 500,00 zł²⁵, tj. 59 900,00 zł na wydatki związane z realizacją zadań statutowych, w tym kwotę 38 000,00 zł²⁶ stanowiła dotacja celowa oraz 32 600,00 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, w tym kwotę 20 000,00 zł²⁷ stanowiła dotacja celowa.

Ogółem w 2021 r. plan finansowy w GOPS na zadanie realizowane w ramach modułu 1 i 2 kształtował się następująco:

Dział	Rozdział	Paragraf	Zarządzenie Wójta Gminy z 04.01.2021 nr 216/21	Zarządzenie Wójta Gminy z 17.08.2021 nr 263/21	Zarządzenie Wójta Gminy z 1.10.2021 nr 280/21	Zarządzenie Wójta Gminy z 7.12.2021 nr 295/21	Plan po zmianach	z tego		
								środki dotacji	środki własne	razem
852	85230	3110	32 600,00		13 000,00	-1 400,00	44 200,00	28 600,00	15 600,00	44 200,00
852	85230	4300	59 900,00	-17 000,00	-10 000,00	-13 000,00	19 900,00	15 000,00	4 900,00	19 900,00
852	85230	OGÓŁEM	92 500,00	-17 000,00	3 000,00	-14 400,00	64 100,00	43 600,00	20 500,00	64 100,00

[akta kontroli str. 5]

Plan finansowy GOPS został przyjęty Zarządzeniem 216/21 Wójta Gminy z 4 stycznia 2021 r. w sprawie uszczegółowienia budżetu Gminy Pakosławice na rok 2021(zał. nr 2), w którym ujęto kwotę 92 500,00 zł. Wprowadzone zmiany w planie finansowym Zarządzeniem Wójta nr 263/21 z 17 sierpnia 2021 r. i 280/21 z 1.10.2021 r. dotyczyły środków własnych, natomiast Zarządzeniem nr 295/21 z 7 grudnia 2021 r. zmniejszono kwotę dotacji celowej, w związku z dokonaną przez GOPS weryfikacją potrzeb dotyczącą kosztu realizacji Programu.

Ustalono, że zmiany w planie finansowym dochodów Gminy w dziale 852, rozdziale 85230 w § 2030 przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie:

- na koncie 991-1 pn. Urząd Gminy,

oraz zmiany w planie finansowym wydatków GOPS przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie:

- na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych.

2.2. Zawarcie umowy na realizację zadania w ramach modułu 1 i 2.

Wojewoda Opolski 24 marca 2021 r. zawarł z Gminą umowę nr 54/DOŻ/2021 na dofinansowanie środkami z budżetu państwa, zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, realizowanego w ramach Programu. Zgodnie z podpisaną umową Gminie przyznano środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości 58 000,00 zł, w dziale 852, rozdziale 85230, § 2030 z przeznaczeniem na pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Następnie 17 grudnia 2021 r. Wojewoda Opolski podpisał z Gminą aneks nr 1/DOŻ/2021 do umowy 54/DOŻ/2021 zmniejszając dotację do kwoty 43 600,00 zł w związku z aktualizacją

²⁵ W tej kwocie zawarte są środki dotacji oraz środki własne.

²⁶ Załącznik nr 7 do Uchwały nr XX/160/20 Rady Gminy Pakosławice z dnia 30 grudnia 2020 r.

²⁷ Załącznik nr 7 do Uchwały nr XX/160/20 Rady Gminy Pakosławice z dnia 30 grudnia 2020 r.

zapotrzebowania na środki, natomiast z ewidencji księgowej wynika, że Gmina otrzymała dotację w wysokości 40 800,00 zł. Sekretarz Gminy podał, że cyt.(...) różnica w wysokości 2 800,00 zł między podpisanym aneksem nr 11/DOŻ/2021 do umowy 54/DOŻ/2021 na kwotę 43 600,00 zł a otrzymanymi środkami w dziale 852, rozdział 85230 konta 901-1 pn. dochody budżetowe w wysokości 40 800,00 zł wynikała ponieważ szacując wydatki końcem czwartego kwartału 2021 r. na realizację programu „Posiłek w Szkole i w domu” przewidywano wykonanie w wysokości 43 600,00 zł. Przewidywano wówczas wzrost wniosków na zasiłki celowe na zakup żywności, ponadto niska frekwencja uczniów spowodowała zmniejszenie kosztów na posiłki dla dzieci w szkołach oraz w przedszkolach. W związku z przeszacowaniem kosztów realizacji ww. programu, sporządzano bieżące zapotrzebowania, otrzymano w 2021 r. dotację w kwocie 40 800,00 zł, którą w całości wykonano.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 6-15]

2.3. Przekazywanie dotacji w ramach modułu 1 i 2.

Na podstawie zapisów § 1 ust. 3 umowy Wojewoda Opolski przekazywał dotację w miesięcznych transzach na podstawie wniosku sporządzonego przez Gminę w CAS, określającego wysokość dotacji na sfinansowanie wydatków w danym miesiącu. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej:

Data zapotrzebowania składanego do dnia	Zapotrzebowanie miesięczne przez GOPS /zł/	za miesiąc	Data przekazania dotacji przez Wojewodę do Organu	Kwota przekazana przez Wojewodę /zł/
15.01.2021 r.	2000,00	styczeń	0,00	0,00
15.02.2021 r.	2 000,00	luty	0,00	0,00
15.03.2021 r.	6 000,00	marzec	30.03.2021 r.	16 000,00
15.04.2021 r.	0,00	kwiecień	0,00	0,00
14.05.2021 r.	2 000,00	maj	19.05.2021 r.	2 000,00
15.06.2021 r.	2 000,00	czerwiec	04.06.2021 r.	2 000,00
15.07.2021 r.	2 000,00	lipiec	05.07.2021 r.	2 000,00
16.08.2021 r.	2 000,00	sierpień	06.08.2021 r.	2 000,00
15.09.2021 r.	3 600,00	wrzesień	07.09.2021 r.	3 600,00
15.10.2021 r.	4 000,00	październik	05.10.2021 r.	4 000,00
15.11.2021 r.	6 000,00	listopad	04.11.2021 r.	6 000,00
30.11.2021 r.	3 200,00	grudzień	08.12.2021 r.	3 200,00
	34 800,00			40 800,00

Ustalono, że zapotrzebowanie GOPS na środki finansowe w ramach Programu na rok 2021 r. wyniosło 34 800,00 zł, natomiast Wojewoda Opolski przekazał dotację celową w wysokości 40 800,00 zł. GOPS nie złożył zapotrzebowania na kwotę 6 000,00 zł, ponieważ Wojewoda Opolski przekazał środki w wyższej wysokości (o kwotę 6 000,00 zł), niż wynikało z zapotrzebowania za okres od stycznia do marca.

Kontrolująca zweryfikowała terminowość przekazywania poszczególnych transz dotacji przez Gminę do GOPS. Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Data otrzymania transzy dotacji przez Gminę	Kwota transzy dotacji /zł/	Data przekazania transzy dotacji do GOPS	Kwota transzy dotacji /zł/	Ilość dni od otrzymania dotacji do przekazania
30.03.2021 r.	16 000,00	30.03.2021 r.	16 000,00	0

Data otrzymania transzy dotacji przez Gminę	Kwota transzy dotacji /zł/	Data przekazania transzy dotacji do GOPS	Kwota transzy dotacji /zł/	Ilość dni od otrzymania dotacji do przekazania
19.05.2021 r.	2 000,00	20.05.2021 r.	2 000,00	1
04.06.2021 r.	2 000,00	07.06.2021 r.	2 000,00	3
05.07.2021 r.	2 000,00	05.07.2021 r.	2 000,00	0
06.08.2021 r.	2 000,00	06.08.2021 r.	2 000,00	0
07.09.2021 r.	3 600,00	08.09.2021 r.	3 600,00	1
05.10.2021 r.	4 000,00	06.10.2021 r.	4 000,00	1
04.11.2021 r.	6 000,00	08.11.2021 r.	6 000,00	4
08.12.2021 r.	3 200,00	09.12.2021 r.	3 200,00	1
	40 800,00	SUMA	40 800,00	-

Poszczególne transze dotacji na realizację Programu otrzymywane przez Gminę były przekazywane do GOPS w tym samym dniu lub w terminie od 1 do 4 dni.

Ogółem kwota otrzymanych środków wyniosła 40 800,00 zł i zaksięgowana została w Organie na koncie 133-1 pn. Rachunek bankowy w powiązaniu z kontem 901-1 Dochody budżetowe. Na podstawie otrzymanych wydruków z ewidencji księgowej ustalono, że w Organie na ww. kontach księgowane są wszystkie dotacje celowe otrzymane od Wojewody Opolskiego. W związku z powyższym stwierdzono, że nie została wprowadzona odrębna ewidencja księgowa w zakresie otrzymanych środków z dotacji z przeznaczeniem na realizację Programu w ramach modułu 1 i 2, co narusza przesłankę zawartą w art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz § 3 ust. 8 umowy nr 54/DOŻ/2021 z 24 marca 2021 r. W tej sprawie wyjaśnienie złożył Wójt oraz Skarbnik Gminy podając, że cyt.(...) *przyznane środki z dotacji w Organie, zgodnie z pismem Wojewody zaewidencjonowano w rozdz. 85230 par. 2030 (żadne inne środki nie były ewidencjonowane w tej klasyfikacji) zgodnie z opisem podanym w przelewie - przekazanie dotacji 85/16, - ww. klasyfikacja budżetowa przyporządkowana jest według planu kont budżetu do konta 901-1 (dochody budżetu), w programie komputerowym używanym do księgowania operacji gospodarczych w Urzędzie Gminy Pakosławice istnieje możliwość wydrukowania obrotów na koncie 901-1 z podsumowaniem poszczególnych klasyfikacji budżetowych. Jednocześnie informacje dotyczące wykonania planu dochodów i wydatków w ramach programu, przedstawione zostały również w odrębnych załącznikach do Informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Pakosławice za I półrocze 2021 roku oraz informacji rocznej za 2021 rok. Zgodnie z art. 152 uofp. Jednostki, którym została udzielona dotacja są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. W zapisie tym nie jest sprecyzowane, w jaki sposób ma być prowadzona ewidencja księgowa ww. środków. Według obowiązującej polityki rachunkowości Urzędu Gminy Pakosławice ewidencję operacji w zakresie realizacji programów i projektów prowadzi się na poszczególnych kontach z wykorzystaniem wyodrębnionej klasyfikacji budżetowej oraz opisem nazwy programu lub projektu. W związku z tym, zapisy te zostały przez nas przyjęte jako wyodrębniona ewidencja środków otrzymanych z dotacji. Wobec uwag zgłoszonych w trakcie kontroli, zapisy z ewidencji wydatków i dochodów dotyczących ww. programu realizowanego w 2022 roku zostaną przeksięgowane na rozszerzoną analitykę w obrębie planu kont we wrześniu 2022 roku.(...)Osobą sprawującą nadzór nad pracą Referatu Finansowego jest Alicja Kapuścińska-Skarbnik Gminy.*

[akta kontroli str. 16-18]

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że klasyfikacja budżetowa jest jedynie instrumentem do ujmowania gromadzonych dochodów i ponoszonych wydatków na podstawie właściwych aktów prawnych. Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki sektora finansów publicznych prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad określonych w niniejszej ustawie. Jednostka może dokonać wyodrębnienia ewidencji księgowej do programu w ramach już prowadzonych przez daną jednostkę ksiąg rachunkowych poprzez odpowiednie zmiany w polityce rachunkowości polegające m.in. na: wprowadzeniu dodatkowych rejestrów dokumentów księgowych, kont syntetycznych, analitycznych, pozwalających na wyodrębnienie operacji związanych z danym programem, w układzie umożliwiającym uzyskanie informacji wymaganych w zakresie rozliczania i kontroli projektu.

2.4. Organizacja dożywiania.

Ustalono, że Rada Gminy Pakosławice uchwaliła program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023²⁸. W programie zawarto informacje m.in. o podstawie prawnej programu, celu programu, opisu modułów. W Uchwale wskazano również, że Moduł 1 i 2 będzie realizowany przez GOPS, we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi gminy (przedszkola, szkoły) oraz szkołami i przedszkolami prowadzonymi przez inne samorzady gminne. Program będzie finansowany ze środków własnych gminy Pakosławice oraz dotacji z budżetu państwa. Kontrolująca ustaliła, że w 2021 r. Uchwałą²⁹ nr III/20/18 z 27 grudnia 2018 r. podwyższono kryterium dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach Programu dla osób osiągających dochód nieprzekraczający 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Kontrola wykazała na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2021 r., że rodziny objęte pomocą korzystały z posiłku dla dziecka lub ze świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności. W okresie objętym kontrolą nie wypłacono świadczenia rzeczowego w ramach programu. Natomiast jedno dziecko skorzystało z pomocy w formie posiłku bez wydania decyzji oraz bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego zgodnie z zapisami pkt III.1.2. Uchwały nr 140 Rady Ministrów.

Na podstawie informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS na potrzeby kontroli, ewidencji księgowej oraz dowodów źródłowych stwierdzono, że w 2021 r. zaangażowane w przygotowywanie i wydawanie posiłków (moduł 1) było 8 placówek oświatowych, w tym

- 7 położonych na terenie Gminy Pakosławice,
- 1 położona na terenie Gminy Tułowice.

[akta kontroli str. 19]

2.5. Rozliczenie dotacji celowej otrzymanej z rezerwy celowej budżetu państwa w ramach modułu 1 i 2.

W wyniku weryfikacji otrzymanej ewidencji księgowej ustalono, że GOPS nie prowadził odrębnej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej, środków własnych przeznaczonych na realizację zadania oraz wydatków dokonanych z tych środków, w kontekście realizowanego zadania w ramach modułu 1 i 2 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” co narusza § 3 ust. 8 umowy nr 54/DOŻ/2021 z 24 marca 2021 r. oraz art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wyjaśnienie w tej

²⁸ Uchwała nr V/53/19 Rady Gminy Pakosławice z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

²⁹ Uchwała nr III/20/18 Rady Gminy Pakosławice z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych programem wieloletnim „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

sprawie złożyła Kierownik GOPS cyt.(...) *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi 1 informuje że, nie prowadzi odrębnej ewidencji księgowej w GOPS dla środków otrzymanych z dotacji celowej na koncie 130. Wydatki księgowane są wg klasyfikacji budżetowej. Zła interpretacja umowy nr 54/DOŻ/2021 z 24 marca 2021r. Po zakończeniu kontroli zobowiązują się do prawidłowej ewidencji księgowej. Osoby odpowiedzialne za tą nieprawidłowość jest Bogusława Gienie – gł. Księgowy, Urszula Konieczna – kierownik GOPS Reńska Wieś 1.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, które opisano w pkt 2.3 niniejszego dokumentu.

[akta kontroli str. 20]

Na potrzeby kontroli Kierownik GOPS wyjaśniła rozszerzenia klasyfikacyjne stosowane w jednostce podając, że:

- 3110 0000 – dotyczy środków własnych na wypłatę zasiłku celowego na zakup żywności,
- 3110 0001 – dotyczy środków dotacji na wypłatę zasiłku celowego na zakup żywności,
- 4300 0000 - dotyczy środków własnych na wydatki na zakup posiłku,
- 4300 0001 - dotyczy środków dotacji na wydatki na zakup posiłku.

[akta kontroli str. 21]

Kontrola wykazała, że na koncie 130 według wskazanych powyżej rozszerzeń klasyfikacyjnych zaewidencjonowano na:

1. 3110 0001 kwotę 40 100,00 zł (w tym środki własne i dotacja)
 - następnie kwotę 28 600,00 zł przeksięgowano dokumentami PK na rozszerzenie 3110 0000 jako środki dotacji,
 - stan środków własnych na rozszerzeniu 3110 0001 wyniósł 11 500,00 zł.
2. 4300 0001 kwotę 12 522,90 zł (w tym środki własne i dotacja)
 - następnie kwotę 12 200,00 zł przeksięgowano dokumentami PK na rozszerzenie 4300 0000 jako środki dotacji,
 - stan środków własnych na rozszerzeniu 4300 0001 wyniósł 322,90 zł.

Ustalono, że dokumentami PK Główna księgowka dokonywała przeksięgowania polegających na zmniejszeniu środków własnych, aby wykazać udział dotacji w zadaniu. Kontrolująca zadała pytanie w jaki sposób pracownik socjalny skalkulował kwoty w zakresie podziału kosztów dożywiania na posiłki i zasiłki, które następnie były podstawą do sporządzenia przez Główną Księgową dokumentu PK. Kierownik GOPS wyjaśniła podając cyt.(...) *Kalkulując kwoty w zakresie podziału kosztów dożywiania na posiłki i zasiłki, pracownik socjalny do miesięcznych kosztów posiłków ujmował miesięczne koszty ze stołówki zaliczając je do własnych kosztów Gminy. (...).*

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że w polityce rachunkowości GOPS należy opisać przyjęty sposób dokonywania przeksięgowania, z podziałem zadań wykonywanych przez poszczególnych pracowników.

[akta kontroli str. 22-26]

Z zapisów ewidencji księgowej wynika, że w dziale 852, rozdziale 85230 wysokość wydatkowanych środków w ramach Programu wyniosła ogółem 52 622,90 zł, w tym:

- środki dotacji w wysokości 40 800,00 zł (77,53%),
- środki własne w wysokości 11 822,90 zł (22,47%).

Analizując wyżej ujęte dane finansowe w kontekście § 1 ust. 1 i 2 umowy, tj. zachowania procentowego podziału środków w wysokości 60% z dotacji celowej i 40 % ze środków własnych stwierdzono, że jednostka nie zachowała prawidłowej proporcji w ww. klasyfikacji budżetowej.

Wyjaśnienie złożyła Kierownik GOPS cyt.(...) *W ewidencji księgowej GOPS Pakosławice nie został zachowany podział środków 60% z dotacji celowej i 40% ze środków własnych, gdyż część kosztów własnych zaewidencjonowane są w księgowości ZOSiP Gminy Pakosławice jako wydatki dotyczące stołówki szkolnej w Goszowicach oraz stołówki w Przedszkolu we Frączkowie.(...) do wydatków można zaliczyć wydatki na stołówkę szkolną. Organ wnioskuje o dotację z budżetu państwa na realizację w 2021 r. wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w ramach udziału środków własnych zabezpieczył ogólną kwotę 50 000,00 zł w których ujęte zostały środki z GOPS Pakosławice oraz ZOSiP Pakosławice.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte. Ustalono, że Wojewoda Opolski pismem z 29 grudnia 2020 r. znak PSiZ.II.3146.7.12.2020.BS poinformował Gminę, że do deklarowanego udziału środków własnych można zaliczyć środki pochodzące z subwencji oświatowej. Jednostka skorzystała z tej możliwości zaliczając do wkładu własnego środki pochodzące z subwencji oświatowej Zakładu, lecz niewyodrębniono tych środków w ewidencji księgowej, dlatego też na potrzeby kontroli Główna księgowa Zakładu oraz GOPS sporządziły tabelę pn. Rozliczenie modułu 1 i 2 w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w Gminie Pakosławice z uwzględnieniem ww. środków. Poniżej zaprezentowano rozliczenie.

Pomoc w formie	Wykonanie dotacja 85230	Wykonanie środki własne 85230	Wykonanie środki własne 80101	Wykonanie środki własne 80148	Wykonanie środki własne 80104	OGÓŁEM wykonanie (suma kolumna od 2 do 6)	Udział środków własnych do OGÓŁEM wykonanie % (suma kolumn od 3 do 6/7*100)	Udział dotacji do OGÓŁEM wykonanie % (kolumna 2/7*100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
posiłek	12 200,00	322,90	143,74	15 267,07	236,07	28 169,78	56,69	43,31
zasilek	28 600,00	11 500,00	0,00	0,00	0,00	40 100,00	28,68	71,32
	40 800,00	11 822,90	143,74	15 267,07	236,07	68 269,78	40,24	59,76

[akta kontroli str. 27-66]

Z powyższej tabeli wynika, że wysokość wkładu własnego na realizację Programu wyniosła 27 469,78 zł, w tym środki własne:

- GOPS w wysokości 11 822,90 zł w rozdziale 85230,
- Zakładu w wysokości ogółem 15 646,88 zł w tym 143,74 zł w rozdziale 80101, 15 267,07 zł w rozdziale 80148 oraz 236,07 zł w rozdziale 80104.

Kontrola wykazała, że została zachowana proporcjonalność wymagana zapisami zawartej umowy.

Ponadto, stwierdzono, że na koncie 130 dokonano zapisów na podstawie dokumentów PK 580, PK 689, PK 268, PK 653, PK 1041, PK 1111, zamiast WB czym naruszono zał. nr 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów(dalej: Rozporządzenie) w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszu celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³⁰.

³⁰ Dz.U. z 2020 r., poz. 342.

Wyjaśnienie złożyła Kierownik GOPS cyt. (...) *informuje iż zapis dokumentów PK 580 oraz PK 689 w ewidencji księgowej GOPS na koncie 130 dotyczącym wypłaty zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności za 2021r. omyłkowo z systemu wybrano opcję PK w/być WB. (...) zapis dokumentów PK 268, PK 653, PK 1041, PK 1111 w ewidencji księgowej GOPS na koncie 130 dotyczącym wypłaty zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności za 2021r. omyłkowo z systemu wybrano opcję PK w/być WB.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 67-68]

2.5.1. Próba wydatków.

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS na potrzeby kontroli wynika, że w 2021 r. w ramach modułów 1 i 2 Programu wystawiono łącznie 246 decyzji administracyjnych z czego:

- 30 decyzji przyznających pomoc w formie posiłku dla dzieci i młodzieży,
- 216 decyzji przyznających pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłku dla dorosłych.

Na podstawie skontrolowanej próby wydanych decyzji (30 szt.) w ramach modułu 1 oraz (80 szt.) w ramach modułu 2 ustalono, że do każdej wystawionej decyzji złożono wnioski o przyznanie pomocy oraz został przeprowadzony wywiad środowiskowy. Osoby, którym udzielono wsparcia spełniały kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Szczegółowe dane znajdują się w aktach kontroli.

[akta kontroli str. 69-73]

Kontroli poddano 100% wydatków (52 622,90 zł) poniesionych ze środków własnych oraz dotacji na zrealizowanie modułu 1 i 2 Programu, który został przeznaczony na wypłatę zasiłku celowego (§ 3110) oraz zakup posiłku (§ 4300).

Kontrola wykazała, że w ramach modułu 1 wydatki były ponoszone na podstawie not księgowych z placówek oświatowych oraz faktur z firmy cateringowej. Każda nota oraz faktura zawierała załącznik z wykazem dzieci oraz ilością dni żywieniowych. Natomiast wypłaty zasiłku celowego dokonywano na podstawie listy wypłat sporządzonej na podstawie decyzji wystawionych w danym okresie rozliczeniowym. Po akceptacji przez Główną Księgową i zatwierdzeniu przez Kierownika przelewano środki każdemu świadczeniobiorcy i ujmowano pojedynczo w ewidencji księgowej.

[akta kontroli str. 74-82]

Ustalono, że analizowane dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dotacja została w całości przeznaczona i prawidłowo wykorzystana na zadanie wymienione w umowie.

2.6. Sprawozdanie z realizacji Programu.

Informację z realizacji Programu, GOPS przekazał w formie sprawozdania w wersji elektronicznej za pośrednictwem CAS po zakończeniu roku 2021, w terminie do 20 stycznia następnego roku, czym wypełnił dyspozycję § 4 ust. 1 umowy.

[akta kontroli str. 83-89]

W wyniku analizy danych ujętych w sprawozdaniu oraz w ewidencji księgowej stwierdzono niespójność w kwotach środków dotacji oraz środków własnych. W poniższej tabeli zaprezentowano niezgodność danych.

Wyszczególnienie	Dane finansowe wynikające z ewidencji oraz tabel sporządzonych na potrzeby kontroli		Sprawozdanie		Różnica
	Rozdział	Kwota (zł)	Pozycja	Kwota (zł)	
Ogółem (zasilek celowy)		40 100,00	Dział II poz. 5	40 100,00	0,00
Środki własne	85230	11 500,00	Dział II poz. 6	16 040,00	4 540,00
Środki dotacji	85230	28 600,00	Dział II poz. 7	24 060,00	4 540,00
Ogółem (zakup posiłku)		28 169,78	Dział III poz. 11	27 503,00	666,78
Środki własne	85230,80101, 80148, 80104	15 969,78	Dział III poz. 12	11 075,00	4 897,78
Środki dotacji	85230	12 200,00	Dział III poz. 13	16 428,00	4 228,00
Ogółem (posiłek bez decyzji)			Dział IV poz. 3	520,00	0,00
Środki własne			Dział IV poz. 4	208,00	0,00
Środki dotacji			Dział IV poz. 5	312,00	0,00
Koszt programu ogółem		68 269,78		68 123,00	146,78
Ogółem środki własne		27 469,78		27 323,00	146,78
Ogółem środki dotacji		40 800,00		40 800,00	0,00

Kierownik GOPS złożyła wyjaśnienie dotyczące rozbieżności w kwotach podając (...) *Rozbieżności (...) wynikają z braku uzgodnień kierownika GOPS z księgowością w rozbiciu kwoty dotacji na zasilek celowy i posiłek. Sporządzając sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2021 r. uzgadniano jedynie ogólną wysokość dotacji bez rozbicia na koszty posiłku i zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności. Rozbieżności pomiędzy sprawozdaniem a ewidencją księgową w środkach z dotacji na zasiłkach celowych powstały w wyniku mylnie przekazanej kalkulacji do księgowości³¹. Dane w sprawozdaniu wykazano zgodnie z decyzjami, natomiast dane przekazane do księgowości były zgodne z PK. Rozbieżności pomiędzy ewidencją księgową GOPSu a sprawozdaniem wynikają z ujmowania w sprawozdaniu kosztów własnych Gminy. Zgodnie z przekazanymi z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego ogólnymi zasadami w piśmie nr PSiZ.II.3146.7.712.2020.BS z dnia 29 grudnia 2020 r., gdzie do wydatków można zaliczyć wydatki na stołówkę szkolną.(...) Sporządzając sprawozdanie za 2021 r. z programu „Posiłek w szkole i w domu” do kosztów posiłku w wysokości 12 003,00 zł wliczono kwotę 15 500,00 zł (koszt utrzymania stołówki szkolnej) wykazano na podstawie kalkulacji kosztów dożywiania otrzymanej ze szkoły. Wysokość kalkulacji nie była uzgadniana z księgowością ZOSiP w Pakostawicach.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 27]

³¹ Kalkulację kosztów na zasiłki celowe i posiłek opisano w pkt 2.5 niniejszego dokumentu.

Na potrzeby kontroli Kierownik GOPS sporządziła tabelę, w której przedstawiła dane wynikające ze sprawozdania w zestawieniu z kwotami, które powinny być wykorzystane przy sporządzeniu rocznego sprawozdania.

	Sprawozdanie z realizacji programu "Posiłek w szkole i w domu" za 2021 r. (jest)				Sprawozdanie z realizacji programu "Posiłek w szkole i w domu" za 2021 r. (powinno być)			
	Koszt Programu	Zasiłek celowy	Posiłek	Posiłek (bez decyzji)	Koszt Programu	Zasiłek celowy	Posiłek	Posiłek (bez decyzji)
Koszt programu ogółem	67 603,00	40 100,00	27 503,00	520,00	68 270,00	40 100,00	27 650,00	520,00
Środki własne	27 115,00	16 040,00	11 075,00	208,00	27 470,00	11 500,00	15 970,00	0
Dotacja	40 488,00	24 060,00	16 428,00	312,00	40 800,00	28 600,00	11 680,00	520,00
Koszt posiłku			10,61				10,67	

[akta kontroli str. 90]

Ponadto kontrola wykazała, rozbieżność w ilości punktów żywieniowych. Kierownik GOPS na potrzeby kontroli podała 8 punktów żywieniowych, natomiast w sprawozdaniu rocznym za 2021 r. w Dziale I poz. 23. wykazała 7. Kierownik GOPS złożyła wyjaśnienie cyt.(...) *W wykazie przekazano 8 punktów żywieniowych, natomiast w sprawozdaniu za 2021 r. wykazano 7 punktów żywieniowych. W sprawozdaniu nie uwzględniono punktu żywieniowego znajdującego się poza terenem gminy Pakosławice tj. Zespół Szkół w Tułowicach ul. Zamkowa 1, 49-130 Tułowice, ponieważ zgodnie z objaśnieniami do formularzy sprawozdawczych do sprawozdania z Programu „Posiłek w szkole i w domu” należy wykazywać liczbę placówek prowadzonych dożywianie w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w podziale na szkoły, przedszkola, żłobki i inne w tej gminie, na terenie której znajduje się placówka. Daną stołówkę czy pomieszczenie należy wykazać tylko raz tzn. powinna być wykazana przez tą gminę na terenie której znajduje się punkt żywieniowy.* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 91-95]

3. Realizacja zadania w ramach modułu 3.

3.1. Plan finansowy i zmiany.

Wojewoda Opolski pismem znak FB.I.3111.1.47.2021 AS z 24 czerwca 2021 r. poinformował Gminę, iż na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 22 czerwca 2021 r. nr MF/FS5.4143.3.83.2021.MF1767 zwiększony został plan dotacji celowej:

- w dziale 801 Oświata i wychowanie,
- w rozdziale 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne,
- § 2030 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo - gminnych) o 80 000,00 zł.

Środki z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2021 (cz. 83, poz. 27) były przeznaczone na realizację zadań wynikających z Programu (moduł 3), dotyczących wspierania organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.

W związku z powyższym Dyrektor 28 czerwca 2021 r. zwrócił się do Wójta pismem o dokonanie zmian w planie finansowym Zespołu Szkół w Prusinowicach o łączną kwotę 219 205,00 zł, w tym 80 000,00 zł w następujący sposób: dział 801 rozdział 80148 § 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych zwiększono o kwotę 80 000,00 zł. Wniosek został również podpisany przez Główną Księgową.

Wójt dokonał przedmiotowej zmiany na podstawie Zarządzenia 255/21 z 29 czerwca 2021 r. w sprawie zmian w budżecie oraz planie finansowym na 2021 r. zwiększając dotację w budżecie w ww. dziale, rozdziale § 6330 oraz wydatki w ww. § dotyczące Zespołu Szkół w Prusinowicach. Z powyższego wynika, iż nieprawidłowo dokonano zmian w budżecie jak również w planie finansowym, ponieważ dotacja została udzielona na realizację własnych zadań bieżących, a nie inwestycyjnych.

Następnie 19 lipca 2021 r. Dyrektor wystąpił do Wójta o dokonanie zmiany między rozdziałami i paragrafami w Budżecie Oświaty dla Zespołu Szkół w Prusinowicach po stronie wydatków na 2021 r. w rozdziale 80148, zmniejszono § 6050 o kwotę 94 095,00 zł i zwiększono § 4210 o tą kwotę. We wniosku nie podano uzasadnienia zmiany oraz z jakich środków dotyczy. Dyrektor wyjaśnił, że cyt. (...) *po ponownym przeanalizowaniu dokumentów Pani (...) – Główna księgową ZOSiP Gminy Pakosławice zorientowała się, że plan wydatków został błędnie przyjęty gdyż kwota 94 095,00 zł dotyczy zakupu materiałów i wyposażenia, więc został sporządzony wniosek do Wójta Gminy Pakosławice o zmiany w planie wydatków. We wniosku zwrócono się z prośbą o zmniejszenie planu po stronie wydatków na rozdziale 80148 § 6050 o kwotę 94 095,00 zł oraz o zwiększenie po stronie wydatków na rozdziale 80148 § 4210 o kwotę 94 095,00 zł z czego kwota 80 000,00 zł dotyczyła wsparcia finansowego z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” moduł 3, a kwota 14 095,00 zł to wkład finansowy własny.*

[akta kontroli str. 96]

Przedmiotowa zmiana została wprowadzona na podstawie Zarządzenia 260/21/21 z 27 lipca 2021 r. w sprawie zmian w budżecie oraz planie finansowym na 2021 r.:

- zwiększając plan dochodów budżetu Gminy w ww. dziale, rozdziale § 2030 o kwotę 80 000,00 zł i zmniejszając dochody majątkowe w § 6330 o kwotę 80 000,00 zł,
- dostosowując plan finansowy Zespołu Szkół w Prusinowicach do wnioskowanej klasyfikacji budżetowej, tj.: wskazano, iż dotacja celowa została zaplanowana do wydatkowania w ramach § 4210. Kwota w wysokości 14 095,00 zł stanowiła środki własne.

Ogółem w 2021 r. plan finansowy na zadanie realizowane w ramach modułu 3 kształtował się następująco:

rozdział	paragraf	Zarządzenie nr 255/21 Wójta Gminy z 29.06.2021	Zarządzenie nr 260/21 Wójta Gminy z 27.07.2021	Zarządzenie nr 293/21 Wójta Gminy z 30.11.2021	Zarządzenie nr 294/21 Wójta Gminy z 01.12.2021	Plan po zmianach	z tego	
							środki dotacji	środki własne
80148	4210	0,00	94 095,00	-14 095,00	10 000,00	90 000,00	80 000,00	10 000,00
80148	6050	219 205,00	-94 095,00	61 890,00	0,00	187 000,00	0,00	187 000,00
80148	OGÓLEM	219 205,00	0,00	47 795,00	10 000,00	277 000,00	80 000,00	197 000,00

Ustalono, że zmiany w planie finansowym dochodów Gminy w dziale 801, rozdziale 80148 w § 2030 przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie:

- na koncie 991-1 pn. Urząd Gminy

oraz, że zmiany w planie finansowym wydatków Zakładu dla Zespołu Szkół w Prusinowicach przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie:

- na koncie 980 -1 – Plan finansowy wydatków budżet.

[akta kontroli str. 97]

3.2. Konkurs ofert i zawarcie umowy na realizację zadania w ramach modułu 3.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

dotyczącego wspierania w latach 2019–2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, realizacja modułu 3 odbywała się według następującego harmonogramu:

- w terminie do 15 kwietnia 2021 r. zaplanowane było składanie przez dyrektorów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego wniosków o objęcie wsparciem w ramach Programu. Kontrolująca otrzymała od Dyrektora niepodpisany wydruk wniosku złożonego do Organu prowadzącego szkołę. Dyrektor wyjaśnił, że cyt. (...) *w programie „Posiłek w szkole i w domu” moduł 3, nie został określony wzór wniosku dyrektora szkoły do organu prowadzącego, dlatego jako dyrektor szkoły przygotowałem wniosek na wzorze dla organu prowadzącego i w dniu 31.03.2021 r. (bez moich pieczęci i podpisu) przyniosłem go do Urzędu Gminy w Pakosławicach w celu weryfikacji i podpisania przez Wójta Gminy Pakosławice.*

[akta kontroli str. 96]

- w terminie do 30 kwietnia 2021 r. zaplanowane było składanie wniosków przez organy prowadzące szkoły do właściwych ze względu na siedzibę szkoły wojewodów. Kontrolującą nie otrzymała oryginału złożonego wniosku organu prowadzącego do Wojewody Opolskiego, dlatego też wystąpiła z zapytaniem w jaki sposób wniosek został dostarczony do Kuratorium Oświaty. Wójt wyjaśnił, że cyt. (...) *W dniu 31.03.2021 r. otrzymałem wniosek od Pana (...) – Dyrektora Zespołu Szkół w Prusinowicach. Wniosek przygotowany był w 1 egzemplarzu na wzorze przeznaczonym dla organu prowadzącego. Po zapoznaniu się z treścią wniosek został skserowany, następnie oba egzemplarze zostały przeze mnie podpisane i opieczętowane. W dniu 16.04.2021 r. Pan xxxxxxxx dostarczył wniosek do Kuratorium Oświaty w Opolu za potwierdzeniem odbioru. Wniosek z potwierdzoną datą wpływu do Kuratorium Oświaty w Opolu nie został dostarczony do Urzędu Gminy w Pakosławicach. W dniu dzisiejszym przygotowano pismo do Kuratorium Oświaty w Opolu z prośbą o przesłanie kopii wniosku.*

[akta kontroli str. 3]

Wyjaśnienie zostało przyjęte. Na potrzeby kontroli w trakcie trwania czynności kontrolnych posługiwano się kopią wniosku potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez Dyrektora Wydziału Rozwoju Edukacji Kuratorium Oświaty w Opolu,

[akta kontroli str. 98-105]

- po ocenie wniosku przez służby wojewody i zakwalifikowaniu się do wsparcia finansowego, najpóźniej w terminie do 30 czerwca 2021 r. zaplanowane było przekazanie środków budżetu państwa otrzymane w ramach wsparcia finansowego na podstawie zawartych umów.

Ustalono, że na realizację zadania w ramach modułu 3 zawarto 14 czerwca 2021 r. umowę nr WRE.531.5.2021-1 pomiędzy Wojewodę Opolskim, a Gminą Pakosławice reprezentowaną przez Wójta Gminy. Umowę zawarto na podstawie art. 150 ustawy o finansach publicznych na wykonanie zadania w ramach realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.

[akta kontroli str. 106-110]

Na wykonanie zadania Wojewoda Opolski udzielił dotacji celowej w wysokości 80 000,00 zł, co stanowi maksymalnie 80,00% kosztów realizacji zadań w Zespole Szkół w Prusinowicach Szkoła Podstawowa w Prusinowicach. Organ prowadzący szkołę zobowiązał się do przeznaczenia na realizację zadania środki własne w wysokości 139 205,00 zł, co stanowi co najmniej 20,00% kwoty kosztów realizacji zadania. Całkowity koszt powierzonego zadania wyniósł 219 205,00 zł. Zgodnie z § 2 pkt 15 umowy, dotacja przeznaczona była na wydatki bieżące określone w art. 124 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, tj.m.in. na zakup towarów i usług.

3.3. Przekazywanie dotacji celowej w ramach modułu 3.

Ustalono, że dotacja celowa wpłynęła na rachunek bankowy Organu w dniu 28 czerwca 2021 r., tj. w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy nr WRE.531.5.2021-1 z 14 czerwca 2021 r., co jest zgodne z zapisem § 2 pkt 14 ww. umowy.

Ogółem kwota otrzymanych środków wyniosła 80 000,00 zł i zaksięgowana została na koncie 133-1 Rachunek bankowy w powiązaniu z kontem 901-1 Dochody budżetowe, na którym księgowane są wszystkie dotacje celowe otrzymane od Wojewody Opolskiego. W związku z powyższym stwierdzono, że nie została wprowadzona odrębna ewidencja księgową w zakresie otrzymanych środków z dotacji z przeznaczeniem na realizację Programu w ramach modułu 3, co narusza przesłankę zawartą w art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz § 5 ust. 1 umowy nr WRE.531.5.2021-1.

Wójt wyjaśnił, że cyt. (...) *przyznane środki z dotacji w Organie zgodnie z pismem Wojewody zaewidencjonowano w rozdz. 80148 par. 2030 (żadne inne środki nie były ewidencjonowane w tej klasyfikacji) zgodnie z opisem podanym w przelewie - przekazanie dotacji 85/16 – positek w domu i szkole, ww. klasyfikacja budżetowa przyporządkowana jest według planu kont budżetu do konta 901-1 (dochody budżetu), program komputerowy używany do księgowania operacji gospodarczych w Urzędzie Gminy umożliwia wydrukowanie obrotów na koncie 901-1 z podsumowaniem poszczególnych klasyfikacji budżetowych.*

Jednocześnie informacje dotyczące wykonania planu dochodów i wydatków w ramach programu, przedstawione zostały również w odrębnych załącznikach do Informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Pakosławice za I półrocze 2021 roku oraz informacji rocznej za 2021 rok.

Zgodnie z art. 152 uofp. Jednostki, którym została udzielona dotacja są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. W zapisie tym nie jest sprecyzowane, w jaki sposób ma być prowadzona ewidencja księgową ww. środków. Według obowiązującej polityki rachunkowości Urzędu Gminy Pakosławice ewidencję operacji w zakresie realizacji programów i projektów prowadzi się na poszczególnych kontach z wykorzystaniem wyodrębnionej klasyfikacji budżetowej oraz opisem nazwy programu lub projektu. W związku z tym, zapisy te zostały przez nas przyjęte jako wyodrębniona ewidencja środków otrzymanych z dotacji.

Wobec uwag zgłoszonych w trakcie kontroli, zapisy z ewidencji wydatków i dochodów dotyczących ww. programu realizowanego w 2022 roku zostaną przeksięgowane na rozszerzoną analitykę w obrębie planu kont we wrześniu 2022 roku. (...) Osobą sprawującą nadzór nad pracą Referatu Finansowego jest Alicja Kapuścińska-Skarbnik Gminy.

[akta kontroli str. 16-18]

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, które opisano w pkt 2.3. przedmiotowego dokumentu.

W związku z brakiem odrębnej ewidencji, datę przekazania środków na rachunek bankowy Zakładu obsługującego Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakosławice,

ustalono na podstawie tabeli sporządzonej na potrzeby kontroli pn. Zapotrzebowanie środków z dotacji celowej w roku 2021 w ramach rozdziału 80148.

Miesiąc	Data przekazania wniosku do Wojewody Opolskiego	Kwota zapotrzebowania z wniosku (zł)	Data wpływu dotacji do Organu	Kwota otrzymanej dotacji od Wojewody Opolskiego (zł)	Data przekazania środków z Organu do jednostki obsługującej	Kwota przekazanych środków (zł)	Kwota wydatkowana na "Posiłek w szkole i w domu" moduł 3
kwiecień	16.04.2021	80 000,00					
maj							
czerwiec			28.06.2021	80 000,00			
grudzień					22.12.2021	50 000,00	39 650,28
					29.12.2021	216 000,00	40 349,72
OGÓŁEM		80 000,00		80 000,00		266 000,00	80 000,00

[akta kontroli str. 111-113]

Tabela sporządzona na podstawie wyciągów bankowych otrzymanych z Organu i Zakładu oraz dowodów księgowych.

3.4. Rozliczenie dotacji celowej otrzymanej z rezerwy celowej budżetu państwa w ramach modułu 3.

W wyniku weryfikacji otrzymanej ewidencji księgowej, prowadzonej przez Zakład dla:

- Zespołu Szkół w Prusinowicach do 31 sierpnia 2021 r.
- Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych Gminy Pakość od 1 września 2021 r.

ustalono, że jednostka nie prowadziła odrębnej ewidencji dla środków otrzymanych z rezerwy celowej oraz wydatków dokonywanych z tych środków, czym naruszono art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz zapisy § 5 ust. 1 umowy nr WRE.531.5.2021-1, które zobowiązują do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej w wyżej określonym zakresie.

p.o. Kierownika Zakładu wyjaśnił, że cyt. (...) *Nieprowadzenie odrębnej ewidencji księgowej wynika z błędnej interpretacji przez Panią xxxxxxxx – Główną księgową ZOSiP Gminy Pakość, zapisu § 5 ust. 1 umowy nr WRE.531.5.2021-1 z dnia 14.06.2021 r., gdyż zinterpretowano to tak, że tylko Organ prowadzący szkołę zobowiązany jest do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 114]

Na podstawie pkt 5 Wniosku organu prowadzącego do Wojewody Opolskiego, złożonego 16 kwietnia 2021 r. przez Wójta do Kuratorium Oświaty³² ustalono, że wsparcie zaplanowane zostało na:

- zakup windy kuchennej,
- wyposażenie kuchni i magazynów w niezbędny sprzęt, tj. zakup:
 - mebli ze stali nierdzewnej,
 - kuchni elektrycznej,
 - zmywarki gastronomicznej,
 - urządzenia chłodniczego,
 - patelnie elektrycznych,
 - mebli i pojemników do przechowywania produktów,

³² Ustalenie dokonano na podstawie dokumentów otrzymanych z Kuratorium Oświaty potwierdzonych za zgodność z oryginałem, gdyż Organ prowadzący nie posiadał kopii dokumentu.

natomiast wg pkt 7 pn. *Kalkulacja kosztów realizacji zadania*, wnioskowane wsparcie w wysokości 80 000,00 zł zaplanowane zostało tylko na wyposażenie kuchenne wraz z magazynami (bez szczegółowego rozbięcia).

W związku z rozbieżnym ujęciem windy kuchennej p.o. Kierownika Zakładu wyjaśnił, że cyt. (...) *W ramach wsparcia finansowego planowano zakupić windę kuchenną oraz wyposażenie kuchni i magazynów jednak po sporządzeniu kalkulacji kosztów realizacji zadania zrezygnowano z zakupu windy kuchennej z wsparcia finansowego, ponieważ nie wystarczyłoby na pozostałe wyposażenie, jednak nie zmieniono opisu w pkt. 5 wniosku. Natomiast w pkt. 7 wniosku prawidłowo wpisano wnioskowaną kwotę wsparcia finansowego w kwocie 80 000,00 zł przy wyposażeniu, winda kuchenna stanowiła wkład finansowy własny.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 114]

Kontrola wykazała, że wskazane do rozliczenia koszty znajdują się w grupie kosztów wymienionych w złożonym wniosku, co jest zgodne z § 1 ust. 3 umowy.

Ustalono, że w trakcie roku 2021 wzrosła kwota na realizację zadania z kwoty 219 205,00 zł do wartości 277 000,00 zł.

W związku z brakiem odrębnej ewidencji księgowej, przyjęto rozliczenie finansowe sporządzone na potrzeby kontroli, w którym wskazano konkretne wydatki sfinansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz środków własnych. Dane wykazane w rozliczeniu Główna Księgowa przygotowała na podstawie informacji wynikających z dowodów źródłowych i ewidencji księgowej. Na zadanie w ramach modułu 3 wydatkowano środki w łącznej kwocie 276 210,03 zł, z tego:

- ze środków dotacji celowej w wysokości 80 000,00 zł (28,96%),
- ze środków własnych Gminy w wysokości 196 210,03 zł (71,04%).

Stwierdzono, że została zachowana proporcjonalność wymagana zapisami zawartej umowy.

[akta kontroli str. 116]

Nr dowodu	Nr faktury	Data wystawienia faktury	Kwota ogółem /zł/	z tego kwota:		paragraf klasyfikacji budżetowej	Data zapłaty	Czego dotyczy
				zapł. z dotacji /zł/	zapł. z własnych środków /zł/			
1181/12/2021	900891028	2021-12-16	39 650,28	39 650,28	0,00	4210	2021-12-22	zakup wyposażenie kuchni z jadalnią w Szkole Podstawowej w Prusinowicach
1195/12/2021	02-12/2021	2021-12-13	20 910,00	0,00	20 910,00	6050	2021-12-27	sporządzenie dokumentacji projektowej
1202/12/2021	401/SK1/12/2021	2021-12-28	38 622,00	0,00	38 622,00	6050	2021-12-29	dostawa i montaż windy towarowej
1203/12/2021	R/02/12/2021	2021-12-28	1 000,00	0,00	1 000,00	6050	2021-12-29	usługa pełnienia funkcji kierownika budowy

Nr dowodu	Nr faktury	Data wystawienia faktury	Kwota ogółem /zł/	z tego kwota:		paragraf klasyfikacji budżetowej	Data zapłaty	Czego dotyczy
				zapł. z dotacji /zł/	zapł. z własnych środków /zł/			
1204/12/2021	900899483	2021-12-28	43 262,79	40 349,72	2 913,07	4210	2021-12-29	zakup wyposażenie kuchni z jadalnią w Szkole Podstawowej w Prusinowicach
1205/12/2021	900899591	2021-12-28	6 336,96	0,00	6 336,96	4210	2021-12-29	zakup szafy chłodniczej - wyposażenie kuchni
1206/12/2021	015/2021	2021-12-28	126 428,00	0,00	126 428,00	6050	2021-12-29	przebudowa pomieszczeń szkolnych na kuchnię i jadalnię wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Prusinowicach
OGÓLEM			276 210,03	80 000,00	196 210,03			

Kontroli poddano 100,00% wydatków (80 000,00 zł) poniesionych ze środków dotacji na zrealizowanie modułu 3 Programu, które zostały przeznaczone na zakup wyposażenia kuchni w Szkole Podstawowej w Prusinowicach (§ 4210)³³.

Ustalono, że wybór wykonawcy zamówienia na zakup wyposażenia kuchni odbył się w trybie zapytania ofertowego, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁴. Z wybranym wykonawcą zawarto umowę nr 3/ZSiOGP/2021 z 8 grudnia 2021 r. w której ustalono m.in.: wynagrodzenie wykonawcy na kwotę 89 250,03 zł, natomiast termin realizacji do dnia 31 grudnia 2021 r.

Obiór urządzeń i sprzętu o wartości 89 250,03 zł został potwierdzony protokołem przekazania/odbioru sporządzonym 16 grudnia 2021 r. oraz 28 grudnia 2021 r.

Wyżej wymienione dokumenty zostały podpisane przez Dyrektora oraz sprzedawcę. Oświadczono w nich, że przekazane urządzenia są zgodne ze złożonym zamówieniem Dyrektora oraz wolne od wad fizycznych. Dyrektor nie wniósł żadnych zastrzeżeń.

Zakupione wyposażenie zaewidencjonowano na koncie 013 -1 pn. Pozostałe środki trwały Szkoła Prusinowice oraz ujęto w księdze inwentarzowej Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Prusinowicach str. 65, 66 poz. 1-49.

Kontrolująca 12 września 2022 r. przeprowadziła oględziny wybranego wyposażenia z faktury nr:

- 900891028 (nr księgowy 1181/12/2021), tj. piec konwekcyjno-parowy HENDI GN 1/1 sterowany elektromechanicznie szt. 1.,
- 900899483 (nr księgowy 1204/12/2021), tj. podstawa pod piec 2 szt. 1.

³³ §4210 – zakup materiałów i wyposażenia.

³⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.

W wyniku oględzin ustalono, że ww. urządzenia nie zostały ze sobą złączone w sposób trwały. Podstawa pod piec może być uznana za kompletny składnik aktywów.

[akta kontroli str. 117-119]

Przedłożone do kontroli faktury rozliczające zadanie zawierały informacje wymienione w § 4 pkt 7 umowy, m.in. z jakich środków została wydatkowana kwota, poza przypadkami opisanymi poniżej:

- na dokumentach nr 02-12/2021, R/02/12/2021 brakuje informacji z jakich środków została zapłacona faktura,
- na fakturze nr 401/SK1/12/2021 wskazano, że zapłacono ją ze wsparcia finansowego, natomiast z zestawienia dowodów księgowych wynika, że zapłacono ze środków własnych,
- na fakturze nr 900899483 wpisano kwotę pokrytą ze środków własnych w wysokości: 2 013,07 zł, a powinno być 2 913,07 zł.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożył p.o. Kierownika Zakładu podając, że cyt. (...) *Faktura VAT nr 02/12/2021 oraz rachunek R/02/12/2021 zostały zapłacone ze środków własnych – opisy na fakturze i rachunku zostały uzupełnione o zapis: Wydatek sfinansowano ze środków własnych.*

Faktura VAT nr 401/SK1/12/2021 została zapłacona ze środków własnych – opis na fakturze został zmieniony: Dostawa i montaż windy towarowej w ramach zadania „Przebudowa pomieszczeń szkolnych na kuchnię z jadalnią wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Prusinowicach”. Wydatek sfinansowano ze środków własnych.

Zapłata faktury nr 900899483 na kwotę 43 262,79 zł została pokryta ze wsparcia finansowego z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 40 349,72 zł oraz ze środków własnych w kwocie 2 913,07 zł. Opis na fakturze został zmieniony: Wyposażenie zakupiono w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” – wydatek w kwocie 40 349,72 zł zapłacono z otrzymanego wsparcia finansowego na zorganizowanie nowej stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej w Prusinowicach natomiast kwotę 2 913,07 zł pokryto ze środków własnych. Wpisano do księgi inwentarzowej Szkoły w Prusinowicach – STOŁÓWKA (str. 65 poz. 33 oraz str. 66 poz. 34-48).

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Do akt kontroli dołączono dowody księgowe z poprawionym opisem.

[akta kontroli str. 114,120-128]

Ustalono, że badane dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dotacja została w całości przeznaczona i prawidłowo wykorzystana na zadanie wymienione w umowie.

3.5. Sprawozdanie z realizacji Programu.

Organ prowadzący szkołę w celu dokonania wstępnej analizy poprawności wykorzystania przyznanych środków przedłożył Wojewodzie ze pośrednictwem Opolskiego Kuratora Oświaty zestawienie dowodów księgowych oraz kserokopie potwierdzonych za zgodność z oryginałem dowodów księgowych, czym wypełnił dyspozycję § 4 ust. 1 umowy.

Natomiast Sprawozdanie z realizacji Programu, zostało wysłane do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego 23 marca 2022 r., to jest w terminie zgodnym z zapisami § 4 ust. 2 umowy.

[akta str. 129-168]

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokumentów źródłowych stwierdzono niespójności pomiędzy danymi wpisanymi w Sprawozdaniu organu prowadzącego, a dowodami księgowymi, tj. w Zbiorczym zestawieniu ilościowo-wartościowym w poz.:

- nr 1 pn. Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni) wpisano kwotę 89 250,03 zł, natomiast z dowodów księgowych wynika wartość 186 960,00 zł,
- nr 2 pn. Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej wpisano kwotę 186 960,00 zł natomiast z dowodów księgowych wynika wartość 89 250,03 zł.

p.o. Kierownika Zakładu wyjaśnił, że: (...) *W sprawozdaniu z dnia 23.03.2022 r. w tabeli nr 1 omyłkowo wpisano kwoty w nieodpowiednich rubrykach. W wierszu 1 całkowity koszt usług remontowo-adaptacyjnych wynosi 186 960,00 zł, w tym wartość wkładu własnego organu prowadzącego to kwota 186 960,00 zł. Natomiast w wierszu 2 koszt całkowity wyposażenia kuchni w stołówce szkolnej wynosi 89 250,03 zł, w tym wartość wkładu własnego organu prowadzącego to kwota 9 250,03 zł.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[akta kontroli str. 115]

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieprowadzenie w Gminie odrębnej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji celowych. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja zapisów umów przez Skarbnika Gminy, natomiast skutkiem było naruszenie przepisów ustawy o finansach publicznych.
2. Nieprowadzenie w GOPS odrębnej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji, środków własnych przeznaczonych na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja zapisów umowy przez Główną księgową oraz Kierownika jednostki, natomiast skutkiem było naruszenie przepisów ustawy o finansach publicznych oraz umowy.
3. Dokonywanie zapisów na koncie 130 na podstawie dokumentów PK. Przyczyną nieprawidłowości była błędna technika księgowania. Skutkiem naruszenie Rozporządzenia.
4. Podanie w sprawozdaniu z realizacji zadania w ramach modułu 1 i 2 danych niezgodnych z zapisami ewidencji księgowej. Przyczyną nieprawidłowości było brak uzgodnień Kierownika GOPS z Główną Księgową, a skutkiem zniekształcenie danych ujętych w sprawozdaniu.
5. Nieprowadzenie w Zakładzie odrębnej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji celowej oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja zapisów umowy przez Główną Księgową, natomiast skutkiem było naruszenie przepisów ustawy o finansach publicznych oraz umowy.
6. Podanie w sprawozdaniu z realizacji zadania w ramach modułu 3 danych niezgodnych z dokumentacją źródłową. Przyczyną nieprawidłowości była pomyłka pisarka przy sporządzaniu sprawozdania przez Główną Księgową Zakładu, a skutkiem zniekształcenie danych ujętych w sprawozdaniu.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu usunięcia nieprawidłowości w Gminie należy:

1. Prowadzić odrębną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji celowych na realizację Programu, zgodnie z wytycznymi art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W celu usunięcia nieprawidłowości w GOPS należy:

2. Prowadzić odrębną ewidencję księgową środków własnych i z dotacji zgodnie z zapisami umowy.
3. Dokonywać zapisów na koncie 130 na podstawie dokumentów PK.
4. Uzgadniać dane, wykazywane w sprawozdaniu z realizacji zadania w ramach modułu 1 i 2 z zapisami ewidencji księgowej.

W celu usunięcia nieprawidłowości w Zakładzie należy:

5. Prowadzić odrębną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji celowej oraz wydatków dokonywanych z tych środków zgodnie z zapisami umowy.
6. Wykazywać w sprawozdaniu z realizacji zadania w ramach modułu 3 danych zgodnych z dokumentacją źródłową.

W celu usprawnienia działalności w GOPS należy:

7. W polityce rachunkowości opisać przyjęty sposób dokonywania przeksięgowania, z podziałem zadań wykonywanych przez poszczególnych pracowników.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski